

danske stat? Derfor kan vi ud fra en rimelighedsbetragtning lige så godt ændre dansk lovgivning frem for at køre frem med den ene sag efter den anden, som vi ville tabe, fordi EF-Domstolen har afsagt en kendelse engang. Og der står jo ikke i EF-dommen, at Danmark skal lave sin lovgivning om.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan bekræfte over for hr. Kim Behnke, at det er sådan med den retspraksis, der er etableret, at hvis der bliver rejst en sag ved de danske domstole, hvorefter domstolene er forpligtet til at stille præjudicielle spørgsmål til EF-Domstolen, vil de selvfølgelig henvise til den pågældende sag og sige, at virksomheden skal have ret, og det vil de melde tilbage til den danske landsret, eller hvor sagen nu bliver behandlet, og her vil man så skulle dømme på baggrund af retspraksis, som den er i dag.

Men det er jo bl.a., fordi der ikke på noget tidspunkt har været vilje til i politiske kredse at rejse dette principielle spørgsmål. Der har ikke været vilje til at få efterprøvet, om det virkelig skal være sådan, men ved Costa Enel-sagen i sin tid – jeg tror, det var i 1964 – fastlagde Domstolen selv, at EF-retten havde forrang for nationalretten. Det er bare taget til efterretning af alle landene og de juridiske instanser og domstolene, hvor dommerne jo i dag bliver undervist i EF-rettens forrang og i muligheden for at stille præjudicielle spørgsmål, pligten til at gøre det, osv. osv.

Det, jeg anfægter, er det rent principielle: hvis EF-retten skal have forrang, burde man i sin tid – og det bør man for så vidt stadig – traktatfæste det, så det ikke er en retspraksis, men noget, der fremgår klart af de tekster, som er grundlaget for det europæiske samarbejde. Så skal der jo være en afstemning om det, hvor man så kan diskutere det principielle spørgsmål, men det har vi aldrig nogen sinde haft i Danmark, fordi det bare er retspraksis, der har udviklet sig på den måde.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg skal takke for den positive modtagelse af forslaget. Det er et forholdsvis enkelt forslag, hvor vi præciserer nogle bestemmelser vedrørende dette spørgsmål.

Med hensyn til det EF-retlige skal hr. Frank Aaen få det svar, han beder om, det er oplagt. Men jeg må minde om, at når man har et

system, som lovgiver, har man også et system, som fortolker lovene og udstikker retningslinjerne i de tilfælde, hvor der er tvivl. Og det, vi har her, er, at der er lavet nogle direktiver, som har formuleret nogle bestemmelser, og så går Domstolen ind og præciserer en fortolkning. Det er vel ikke så fantastisk forskelligt fra det, man kender i normale nationale demokratiske forsamlinger og vedtagelser, så jeg tager det helt stille og roligt.

Der er et stort flertal for forslaget, og det interessante er selvfølgelig også, at man kan blive ved med at diskutere formalia. Indholdet er der jo ingen tvivl om: Alle har tilsluttet sig på nær Enhedslisten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
15) Første behandling af lovforslag nr. L 17: Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og beredskabsloven. (Åbne udvalgsdagsordener m.v.).
 Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
 (Fremsat 8/10 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Frederik Nørgaard (S):

I forbindelse med den kommunalpolitiske redøgørelse i foråret 1997 tilkendegav regeringen, at der ville blive taget skridt til at indføre åbne udvalgsdagsordener i kommuner og amtskommuner, idet mange væsentlige afgørelser i det kommunale system træffes i udvalgene.

Ønsket med dette lovforslag er at give borgere og presse en bedre mulighed for at følge med i det kommunale liv. Den foreslåede ordning svarer til den gældende ordning for kommunalbestyrelsesmøder, nemlig at der udsendes en dagsorden, og at der udarbejdes en fortegnelse over de sager, der vil komme til behandling, samt at bilagsmaterialet er fremlagt og tilgængeligt. Det foreslås også, at lovforslaget efterfølgende kommer til at omfatte beredskabskommissionen, og endvidere er der i lovforslaget indarbejdet minimumsfrister for udsendelse af dagsordener og for fremlæggelse af det fornødne materiale til brug for dagsordenspunkternes belysning og behandling i kommunalbestyrelsen.

Det har især fra mindretallets side været kritiseret, at dagsordensmaterialet har været for sent tilgængeligt, og at det forhold har kunnet give for dårlige arbejdsvilkår. Derfor er der også i lovforslaget en generel tidsfrist for fremsendelse og fremlæggelse af henholdsvis dagsorden og bilag, nemlig 4 hverdage og 3 hverdage for henholdsvis dagsorden og bilag. Der vil dog stadig være mulighed for at behandle hastesager, hvis byrådet beslutter sig herfor, og at indkalde til ekstraordinært møde med en kortere tidsfrist.

Med disse bemærkninger skal jeg på partiets vegne anbefale forslaget.

Erling Oxdam (V):

Da Venstres ordfører, fru Else Winther Andersen, ikke kan være til stede, har jeg lovet at tage ordførerskabet.

I Venstre går vi generelt ind for åbenhed, så borgerne kan følge med i, hvad der foregår i kommunalbestyrelsen. Det er da også allerede således i 200 af landets 275 kommuner, at man går ind for åbne dagsordener og allerede har indført dem, og jeg ved slet ikke, hvorfor det kan være, at man ikke har indført dem i de resterende kommuner.

Men nu vil man altså tvinge dem til det, og vi kan ikke rigtig forstå, at man vil lovgive om det. Det må da være muligt at få de sidste kommuner med ad frivillighedens vej og med nogle råd og vejledninger fra den nye minister, som jo kender til problematikken. Jeg ved i øvrigt ikke, om Århus har de åbne dagsordener til udvalgs-møderne, men det har man vel nok!

Vi må sige, at det undrer os, at regeringen vil tvinge og nærmest detailstyre kommunerne, men Venstre vil gå positivt ind i udvalgsarbej-

det. Der er måske nogle spørgsmål, der skal belyses undervejs, og jeg kunne måske spørge den nye minister, om det er en god sag at lovgive så detaljeret angående det kommunale selvstyre.

Christian O. Aagaard (KF):

Jeg vil da godt på Det Konservative Folkepartis vegne byde den nye minister velkommen, og da vores ordfører, hr. Jens Jørgensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremsætte følgende bemærkninger:

Vi stiller os i Det Konservative Folkeparti til spørgsmål, om det ikke er et helt overflødigt lovforslag fra indenrigsministeren. Er det nødvendigt at lovgive om tidsfrister, der er fastlagt i kommunernes forretningsorden, som har udgangspunkt i den normalforretningsorden, som Indenrigsministeriet har udarbejdet for landets kommuner? Ganske vist er tidsfristerne i denne ikke bindende for kommunerne.

Det er nu min oplevelse som kommunalpolitiker igennem 16 år, at ingen borgmestre eller forvaltninger slipper godt fra at udsende dagsordener til politikere med kortere frist end den, der er fastlagt i forretningsordenen. Hertil kommer, at stadig flere kommunalbestyrelsesmedlemmer modtager dagsordenerne med elektronisk post i samme øjeblik, som det sidste punktum er sat i forvaltningerne.

Med hensyn til den anden del af lovforslaget, nemlig forslaget om, at der skal udsendes en dagsorden til udvalgenes møder, og at der skal fremlægges en fortegnelse over de sager, der kommer til udvalgenes behandling et eller flere steder i kommunen, er vi principielt enige med ministeren i de intentioner, der ligger til grund for forslaget, men igen spørgsmålet:

Er det nu nødvendigt med et lovindgreb i det kommunale selvstyre, når godt 200 kommuner for halvandet år siden har etableret åbenhed vedrørende udvalgenes dagsorden? Her henviser jeg til den undersøgelse, som KL gennemførte i 1996 af dette spørgsmål, og jeg er overbevist om, at der er kommet endnu flere kommuner til i den forløbne tid.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om ikke det gør indtryk på ministeren, når KL i sit høringssvar anfører, »at der ikke er behov for en lovregulering af dette spørgsmål i den foreslåede form.« Og videre: Vil ministeren ikke overveje helt at droppe dette lovforslag?

Med disse bemærkninger vil vor endelige stillingtagen til forslaget afvente udvalgsbe-

handlingen og ministerens svar på de stillede spørgsmål.

Kristen Touborg (SF):

Lovens hensigt er at indføre åbne udvalgsdagsordener samt at lovfæste faste tidsfrister for udsendelse af dagsordener til møder i kommunalbestyrelsen og for fremlæggelse af materiale.

Efter gældende regler i styrelsesloven er der ikke pligt til at udarbejde sådanne sagsfortegnelser eller udsende dagsordener til udvalgs-møder. Det er ganske korrekt, hvad den tidligere taler sagde, at det har man stående i forretningsordenen, men vi synes alligevel, at det er i sin orden at fastlægge i loven, at sådan skal det være, ud fra den betragtning at vi har en normalforretningsorden. Men der er jo ingen, der siger, at kommunerne skal følge normalforretningsordenen.

Jeg kan meddele, at jeg har sådan ca. 17 års erfaring som mindretal i et Venstredomineret byråd, så jeg har i praksis oplevet, hvad det vil sige at være underlagt en stærk borgmester, selv om man godt ved, at det er sædvanlig praksis, at man rent faktisk følger disse regler, vil jeg gerne medgive.

Med lovforslaget indføres der et krav om, at der forud for møder i udvalgene skal udsendes udvalgsdagsordener til møderne, og dermed ligestilles de så med byrådet, og det finder vi er godt nok. Det er udmærket. Den del kan SF støtte.

Men der er muligvis visse forringelser i forhold til den gældende lovtekst, og jeg vil gerne spørge ministeren, om det er for kritisk en linje at lægge, eller om det er korrekt, at der er en forringelse.

Det drejer sig om den nuværende § 8, stk. 4, 1. pkt., som udgår. I § 8 i det nye forslag står der: »Så vidt muligt« skal man gøre de og de ting. Betyder den omstændighed, at der står »så vidt muligt«, at borgmesteren kan hindre byrådsmedlemmer i at gennemgå bilag i en given sag? Det er jo en ret, der findes i dag i § 8 stk. 4, 1. pkt., men det er det, der udgår.

Jeg vil gerne bede, om ministeren kan give mig et løfte om, at den ret, der i dag findes for f.eks. mindretal i byrådene til at tage andre med ind og gennemgå bilagene, er opretholdt i det nye lovforslag. Hvis det ikke er tilfældet, kan jeg bebude nu, at vi vil komme med et ændringsforslag til det.

Vi glæder os over den yderligere åbenhed, der er i dette forslag, og det er udmærket. Men

jeg vil godt spørge: Hvad med åbne postlister? Jeg ved, at der er indført åbne postlister i nogle kommuner. Så vidt jeg ved, fungerer det godt nok. Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke er tilfældet, og om det sådan set ikke er en god måde at lave en yderligere åbenhed på i det kommunale arbejde. Det kunne vi godt tænke os kom med i lovforslaget, og det vil vi arbejde for under udvalgsbehandlingen.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre er vi tilfredse med dette forslag, som kom frem under forårets debat om den kommunale redegørelse.

Vi er tilfredse med det, fordi det kan være med til at øge åbenheden i den kommunale beslutningsproces. Med åbne udvalgsdagsordener har borgerne og den lokale presse meget bedre mulighed for at få kendskab til, hvilke sager der er under behandling i kommunalbestyrelsen, og dette kendskab kan fås på et tidligere tidspunkt, end når det kommer på dagsordenen for kommunalbestyrelsen. Dette kendskab er ofte en forudsætning for, at man kan reagere i tide og gå ind i debatterne med de synspunkter og de erfaringer, man har.

Flere kommuner har allerede denne praksis. Vi er tilfredse med, at det nu vil gælde alle kommuner. Det Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Kim Behnke (FP):

Jeg vil også gerne indlede med at byde den nye minister velkommen. Vi glæder os til arbejdet og kan så stille og roligt starte med dette lovforslag, der jo ikke er den store revolution, men alligevel et par skridt i den rigtige retning.

Vi hører til dem, der under forårets debat om den kommunale forvaltning var med til at tale for yderligere åbenhed. Vi oplever i disse år, at borgerne føler meget stor interesse for at kunne følge med i, hvad der foregår både i byråd og i amtsråd og ikke mindst i Folketinget. Vi kan måske undgå nogle af de nærmest kommandoraid, man har oplevet, hvor folk vil have aktindsigt, ved, at der i den kommunale forvaltning bliver større åbenhed om det, der foregår, så borgerne ikke føler sig provokerede til at henvende sig på rådhuset med krav om at få aktindsigt i sagerne, simpelt hen fordi de har kunnet følge sagerne, fra de opstår, og til de gennem udvalgsarbejdet ender i byrådsalen til endelig afgørelse.

Noget af det, der i øjeblikket er korrekt iagttaget af SF, er, at der er forskel på kommunerne. Nogle steder sidder der en stærk borgmester eller amtsborgmester, som forvalter sin kommune efter egne ønsker, og hvor det mindretal, som Fremskridtspartiets byrådsmedlemmer jo ofte udgør, bestemt ikke har nogen særlige rettigheder.

Jeg kan som folketingsmedlem blive chokeret over den måde, som f.eks. spørgsmål til amtsborgmesteren forvaltes på rundt omkring i landet, hvor det er amtsborgmesteren, der fuldstændig efter eget skøn afgør, hvornår og i hvilket omfang han overhovedet gider svare på de spørgsmål, som by- og amtsrådsmedlemmer stiller, hvor vi her i Folketinget er vant til en langt højere grad af åbenhed og rettigheder til mindretal.

Jeg kan også støtte SF's ønske om, at spørgsmålet om de åbne postlister bliver taget op i denne forbindelse. Det er en relevant forbindelse. SF ved, at vi tidligere har støttet deres forslag, netop hvad det angår.

Så var der hr. Aagaard fra De Konservative, der mente, at med elektronisk post, der sendes rundt til byrådsmedlemmerne, kan tingene være meget hurtigt fremme i vore dage. Det er korrekt, at netop computerteknologien giver os nogle muligheder, som vi ikke har haft før. Folketinget har senest åbnet sin egen webside, som det hedder, på Internet, og giver dermed borgerne mulighed for at følge med i, både hvad der foregår i udvalgene og her i Salen.

Det er min klare vurdering, at alle amtskommuner, alle byråd, alle kommuner i løbet af få år vil have deres egen webside, hvor man kan præsentere disse ting, og når det er tilfældet, kan vi lige så godt sørge for at få rammerne skabt gennem disse lovparagraffer, således at vi har den åbenhed.

Der er ingen grund til at lægge skjul på, hvad der foregår. Det er borgerne, der har valgt byrådene, det er borgerne, der har valgt amtsrådene og Folketinget, og derfor skylder vi også borgerne, at de kan følge med i, hvad der foregår. Jeg er overbevist om, at mange af de myter om sammenspisthed, og hvad der ellers hersker hos borgerne, kan vi nemmest slippe af med ved at sikre fuld åbenhed om det, der foregår.

Derfor skal vi støtte lovforslaget. Hvis der under udvalgsarbejdet viser sig at være nogle tekniske finesser, vi skal have justeret, er det vores forventning, at den nye minister med en fortid i Kommunernes Landsforening måske

kan være med til aktivt at justere de ting på plads, som der måtte være brug for.

Vi giver vores fulde tilslutning til, at lovforslaget får en hurtig og nem behandling gennem Folketinget.

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten er positiv over for dette lovforslag.

Vi vil dog gerne gå længere og vil også lave ændringsforslag om det med de fire, henholdsvis tre dages frist. Vi synes faktisk, der er brug for en noget længere frist for at kunne forberede sig ordentligt og inddrage baggrundsgrupper, i det omfang det er nødvendigt for at kunne sætte sig ind i sagerne.

Vi ønsker også en frist for indkaldelse af udvalgs møder, og i det hele taget synes vi, at vi skulle bruge anledningen, når vi har fået et sådant lovforslag, til at sige, at der er flere steder, der skal åbnes. I den forbindelse er vi også tilhængere af åbne postlister i kommunerne, men der kunne eventuelt også være et par andre områder.

Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

Som den, der første gang tager ordet på denne fornemme talerstol, vil jeg gerne sige tak til dem, der har budt mig velkommen. Det har alle, som jeg har hilst på, for øvrigt gjort.

Om lovforslaget vil jeg gerne principielt sige, at jeg er tilhænger af åbne postlister, og jeg er tilhænger af, at man kender tingene grundigt, før man skal behandle dem. Der, hvor jeg selv kommer fra – nu er det ikke lige Kommunernes Landsforening, jeg tænker på, men Århus – har vi alt det her.

Jeg vil begynde med at sige tak til de ordførere, som støtter dette lovforslag; det gør de jo principielt alle sammen.

Jeg vil gerne sige, at når hr. Kim Behnke nævner, at der kan være brug for, at andre grupper uden for den politiske kreds også får tid til tingene, kan det godt praktiseres, uden man behøver at lave lovgivning om det.

Jeg har bemærket det, som hr. Christian Aagaard nævnte fra KL's bemærkninger. Der står: På det foreliggende grundlag. Nu har jeg jo tidligere haft lejlighed til at skrive under på denne forenings vegne, og hvis man skriver det på en måde som denne, er der en stor forståelse i denne forening for, at sagen nu skal løses.

Jeg giver tilsagn til alle ordførerne om at gå åbent ind i en drøftelse af forslaget og vil prøve

at se, om der er ting, der skal forbedres eller ændres. Jeg har principielt sagt, at jeg går ind for lovforslaget. Jeg kan altså ikke droppe det, vil jeg gerne sige, men jeg kan gå ind for, at man gennemgår forskellige sider af forslaget, hvis det på den måde kan blive mere spiseligt.

Jeg kan selvfølgelig, som en række af ordførerne har sagt, også undre mig lidt over, at der er nogle forholdsvis få kommuner tilbage, som ikke har denne ordning, men der er tidligere erfaringer for, at en god sag som denne kører hurtigt igennem i mange kommuner. Så kan der være enkelte, hvor den stort set aldrig ved frivillighed vil køre igennem, og det er nok baggrunden for, at min forgænger har ment det nødvendigt at fremsætte dette forslag, og derfor vil jeg gerne støtte det.

Jeg mener også, det er forkert, når man siger, at der kan være nogle borgmestre, der er så stærke, at ingen andre kommer til orde. Jeg mener nu godt, at man kan være rimelig stærk som borgmester, samtidig med at man lader andre komme til orde, så det er der også erfaring for i nogle danske kommuner.

Jeg vil ikke sige mere ved denne lejlighed, men sige tak på denne måde. Jeg vil gå positivt ind på de forslag, der kommer frem, og jeg vil lige bekræfte over for hr. Kristen Touborg, at det punkt, som han spurgte om, er opretholdt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 18: Forslag til lov om ændring af lov om gebyrer og morarenter vedrørende visse ydelser, der opkræves eller inddrives af amtskommuner og kommuner. (Forhøjelser af gebyrmaximum). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 8/10 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørn Pedersen (S):

Det er et ganske fornuftigt lovforslag, som vi her har med at gøre. Der er tale om en regulering af nogle sats, og forhøjelsen fra 200 kr. til 250 kr. er ydermere indgået i den aftale, som regeringen lavede med amter og kommuner i forbindelse med finansieringsaftalen her i sommer.

Det har selvfølgelig også afstedkommet, at de hørings svar, der er kommet fra de berørte organisationer, har været positive, og det er også set med vores øjne et positivt element, at de 40 mio. kr., der forventes at komme ind ved denne ordning, bliver i kasserne hos amterne og kommunerne, idet det er en del af aftalen.

Vi støtter varmt dette lovforslag.

Erling Oxdam (V):

Også her giver jeg møde for Venstres ordfører, fru Else Winther Andersen, og jeg skal holde en meget kort tale:

Venstre kan anbefale lovforslaget om disse gebyrstigninger.

Christian O. Aagaard (KF):

Jeg kan gøre det lige så kort.

Jeg skal på Det Konservative Folkepartis vegne anbefale dette lovforslag.

Kristen Touborg (SF):

Gældende lov giver kommunerne lov hjemmel til at opkræve et rykkergebyr på 200 kr., selv om normalproceduren er, at der ikke må opkræves et rykkergebyr, som er højere end kostprisen for gebyrskrivelsen, men det blev jo fastlagt i loven for nogle år siden, at sådan må det være.

Hensigten med loven dengang var, at kommunerne hurtigere kunne få restancerne ind-drevet, og det blev fra, tror jeg, samtlige partier